

VIDOK KOŽA

VESNA BIGA

SADRŽAJ

1. DIO	6
i	7
ii	8
iii	9
iv	10
v	11
vi	12
vii	13
viii	14
ix	15
x	16
2. DIO	17
xi	18
xii	19
xiii	20
xiv	21
xv	22
xvi	23
xvii	24
xviii	25

xix	26
xx	27
xxi	28
xxii	29
xxiii	30
xxiv	31
xxv	32
xxvi	33
xxvii	34
xxviii	35
 3. DIO	 36
xxix	37
xxx	38
xxxi	39
xxxii	40
xxxiii	41
xxxiv	42
xxxv	43
xxxvi	44
xxxvii	45
xxxviii	46
xxxix	47

xl	48
xli	49
xlii	50
xliii	51
xliv	52
 4. DIO	 53
xlv	54
xlvi	55
xlvii	56
xlviii	57
xlix	58
l	59
li	60
lii	61
liii	62
liv	63
lv	64
lvi	65
lvii	66
lviii	67
lix	68
lx	69

lxi	70
lxii	71
O autorici	72
Impresum	73

1. DIO

I

Smjelo sam izvukla preostalu mi srž
iz dvije prethodne kože, jedne otežale
od brojnih srdaca, brodova, sidara,
druge puzave i meke kao blato zemlje,
u ritama od nesvršenih ushita,
učinila sam to sa predumišljajem,
poljubivši obadvije ruke ovoj trećoj
i onda poizdalje stala motriti
kako će se moja nova koža prodavati
uokolo, kako li će samo kupovati svijet

II

Da li je išarano staklo očiju,
ta dupkom puna kugla-igračka,
od živog srebra ćelija, također
moja nova koža, put iste puti, i
hoću li prozreti, s one druge strane
ogledala, blistavi sedef cakline,
kad se nestašni konfeti odraza smire,
razbistre irise, hoću li sagledati,
trećim okom makar, i taj,
s prvim krikom dodijeljen mi pogled?

III

Trećim neiskustvom, lakotnijim od svih prvotnih,
obećala sam da ću skočiti u otvor nebeskog,
služeći i ovoj koži, željnoj da se svodom prostre
i gore ostane upisana, ovjekovječena u bljesku,
a mene da za neizvjesno ime podviga zamijeni,
snubeći me i opet, besputnu, zovom roga zemaljskog

IV

Daleko od očiju, predjelima skrovitim
i najbjeljim, zatočenim krilom pazuha,
svrbljivom mekotom kožica među prstima,
neizbježnom ranjivošću tabana, stidljivim
sljepilom prepona, koje ne poznaju sunca,
ne podaju se mjesecu, otkriva mi put moja
svlačljiva kako se podzemnih voda otresla,
i ljutih zanoktica u pandži-ćeliji, i još
zazubica u blatnim guštarama, baš ništa
nije naučila ni ova moja tek stasala koža,
sebi laska, mliječnim zubima meni priča

V

Treća koža prerasla je tričave zapise igle,
jednostavno, ona je obukla novu pancir halju,
indigomrk album lučkih uspomena hitnula je
na koru drveta i sad se igra mladog mjeseca,
obilja drugih dana, tepajući da je tren ništavan,
i da nikad nije taknula sječivo kazaljke,
oćutjela klatno kucavice, tuđe rebro u nutrini,
a izbor će joj ionako biti vatra, voda, nebo,
zemlja, bridi hola da će baš ona izbjeći jednom
od elemenata, ježureći se da je tek rođena,
još nedostupna vlastitom opisu, i da riječ
Koža i nije koža, Riječ, već da postoji samo
prva, druga, treća, čist kožni poredak

VI

Rođeni pupoljak žudnje čini joj se nezamjenjiv,
a olako hita u susret ponuđenom dlanu, ispisuje
u poru otisak, tamo gdje se voljom drugog prostre,
ni čednosti se neće oprijeti, ako je lagano nauči bolu,
ako u pravom trenu zategnem mrežu njenih snutaka,
ona pristaje da bude vlastitoj krvi blud, djevičanska
zalud, samu dok sebe cjeliva, nikad joj prvi put

VII

Zazor moje treće kože pomaljao se u pečatima,
nalik snebljivom tragu mlade beštije, nabirući
nosnice, žareći bubnu opnu suočenu iznebuha
s nekom razgolićenom riječju, koja beslovesno
podiže nogu, čini tako kučka pored drveta,
namješta podvezicu, zviždukavo priziva namiguše,
a te još hrle da joj priđu, dok one druge,
prepredenije, u krznu njuše muk, u podstavu
mog tijela gledaju uzmaći, saviti stub kičme,
ima da se pokloni i ovoj koži, ovom već trećem
uvježbavanju doličnoga stida, skupocjenog i
naručenog na točke, pod vrsnim imenom geparda

VIII

Treća koža prenula se iznebuha,
širokogrudnim otvorom,
ona balon a svijet topli dah odozdo,
malo škakljalište, veliko smijalište,
u kojem su riječi čisto zacenuće,
pokazala im jezik, zube, nepce,
njoj je uokolo sve jezičavo,
zubato, podnebesno, a njen uzlet
njihova jedina uzvišena prilika

IX

Oderu li mi i ovu kožu,
tvora tako svlače,
hoće li kora zemlje
biti moja prava koža,
hoće li nebo
pristati da me obuče?

X

Još jedna da mi je,
koža-natkoža,
slovu bezimena,
žiću pojalica,
oku nevidovna
svemu vidjelica,
divot-koža
šarom upisana,
vilen-koža,
svudgled osijana,
besputna da mi je,
da se ponesem

2. DIO

XI

Ima predjela ove moje treće kože
koje ne mogu doseći pomamom bola,
mramornim mišićima jezika, uzdahom
makar, ne podliježu vjernom opisu,
daleki su žestini moje volje i meni
preostaje tek da pljunem na ono
što je preda mnom, a sve beskrilni,
uvredljivi djelići, prsti, stopala,
dlanovi, koji ne žele izgubiti olako
svoj blijedi obraz, pritom nimalo
ne mareći za pticu koja bez prestanka
mojim plećima putuje, meni nedohvatna

XII

Ponekad se lagano uštine za obraz, takne kapak,
sebi namigne, ili pošaklja pazuha, dobrohotno,
a onda, još nasmijana, iskričavom zjenicom uoči
meki spokoj podlaktice, poturi je plamenu, vrisne,
ili zareže kuhinjskim nožem dlan, onako usput, dok
guli koru krumpiru, malo zakine i sebi, opet vrisne,
uvrijeđeno, a htjela je samo virnuti napolje,
s one strane iznutrice, zaskočiti otajstvo pokorice

XIII

Svukla je šaptom svoju kožu ispod tjeskobe kapaka,
po svim propisima školskog udžbenika,
pazeći da pocrveni na mjestima označenim strelicom
i da bude modra kao žilje viteza, tamo
gdje se srčano ukrštaju putevi neizvjesnih podviga,
pratila je pomno ostrvljenu britvu putokaza,
rasplitala redom plahe kike bicepsa, sve dok joj nisu
poispadale kosti iz brzoplete kutije usana,
niti su joj sve kosti bile na broju,
niti su joj uzdasi zdušno izlazili u susret,
tetivu sunčanog kola sfinktera nije zauzdala na vrijeme,
tražeći vlastiti neprikosnoven opis, promrsila je
svega nekoliko užasnutih brojlica iz stare čitanke,
podizujući očne kapke u nevjerici

XIV

Okrenem je vjetru, bez nje ga nema,
uznese srhove peludi, utopim je vodi,
bez nje je nema, nabrekne, pusti mliječ,
podam je suncu, ponese zemlju na plećima,
zjenicom ožeže, pronesem je trgov,
na šiljku pokožice vrišti svoju cijenu,
sve je u njoj zapisano, led, vatra, bol,
bez nje zatrto, u njoj oholo,
sve dok se ne prometne u brbljav,
islužen žal, providan pokrov negdanjeg
blaga zemaljskog, dok šapnem ničiji

XV

Ispod kože mladih, zaklanih jaganjaca,
jeftinih beštija,
kojima je ovo jedan od lakših života,
ustrojila sam onu drugu, vlastitu,
i sad se obadvije pokreću složno,
zajedničkim rubom ponesene,
janjeća i ova moja,
na pogon istog noža narečene

XVI

Opijevali su svagda svoj kosmat glas,
sladostrasni krčazi ove kože prakože,
beštijali mesa do nebesa,
ne bi li se kako uzapeli, ne bi li se
višnjem dovinuli,
da se ne bi dušom potvorili?

XVII

Noću i ova koža snuje zaredom,
između nožnog palca i tjemena,
u slanim prijevojima tetiva,
sapetim lukovima bicepsa,
oslikanoj kaplji oka,
kako da se svodom prostre, osili
pučinom, pomami ljutom stihijom,
prometne u još neviđenu
zemnu neman koja će je učiniti
nedosežnom munji, div-valima,
doboga srditoj pijavici ili
nekoj drugoj, jednako uznositoj,
neizbježno nebeskoj pojavi

XVIII

Raspeta na kosti, raspeta na kosti,
ali i križ je zaptiven u drvetu,
i zviježđe stiješnjeno u kožu svoda,
isposniku ciči bič u ruci,
do prvog grijeha da mu je dosegnuti,
svoj prezir ćuti,
putanju blagovijesti u krvi će zadobiti,
svejedno što tamne obrazi i neprestano
pada noć i pore mimo zvijezda što su i
zvijezde mimo se, svaka od svake uzmiče

XIX

Stidi se udarca ljudskog dlana, noža u ruci
plaši se kao pasjih zuba ili zmijskog ujeda,
koji je u bivšim životima prošao mimo nje,
a pogazila već drugi, sasvim prosjenjen svlak

XX

Namreškana oko zglobova, tananim propisima
svoga prostiranja poštuje među bjeloočnice,
u nokte prelazi blistavom glatkoćom, kapak
podize poslušno, na za to predviđenom mjestu,
u susretima nabire se znalački,
ubaci konfete osmijeha u pitome pejzaže bora,
već prema prigodi osjenči zjene ironijom,
sve dok joj u spokoj ne zađe sječivo
ili tek vršak igle istjera jednu kap,
krikom beštije zagriže ona ujed,
sebi prašta sve, nad kožom pisana joj koža

XXI

Usoljena krvlju, znojem, suzama,
ova put preporučuje se drugom
trajanju, tuđem imenu, pod kojim
će se vječnost u njoj sklupčati,
da bude bi mučikoža, ova koža,
zaboravom sva nekoža, ni soli
prah, ni zavještanja vlažan trag,
u tajac kamen kad se prometne

XXII

Vječito htjela bi da bijela bude i
da je glatka, mliječna, svakoj koži
uzorita, da bude što i ticala oka,
laka i svilasta dok je meko maze,
bez ijednog uboda, tragova zuba
u njenoj vrsnoći da se ne nađe,
ni u najskrovitijim pregibima ogledala,
makar tek propupalu mila krv, vazda
da je neokaljana, ova koža bi da je
nad kožama uzvišena, čista toliko da
joj ni žar utrobe uditi ne može, nikad
da je ne oprlji, da je nikad ne oplodi
ona iskra iz nutrine što se prikrada,
jedinoj svojoj koži da užeže svlak

XXIII

Poda li se pjenušavim gejzirima žlijezda, mliječi
pitomih nebaca u opni usne duplje, glatkoći susreta
u paučini pljuvačke, ušećeri li hitro ljute sokove
bespuća, duž putanje u koži upisana joj slast i
nebesno je savršenstvo pahulje koja se topi i sliježe
u pupoljcima jezika, tako se meko sliježe i ramenima,
u drobu mozga legu se sazviježđa od čokolade,
blistaju kristali pistacchio-leda za koje zalazi meden
mjesec, pusle ždrijelo poju, grlu žude jagode i zlatni
štapići od marcipana vrebaju da prhke komete djetinjstva
padnu u raslinje zazubica, tuda skita doživljaj od vanilije,
trskom klizi šerbet i kakao-sirup vrije u city-suton,
obliže li sebe, posisa točan pčelinji zbir, ušuška rezak
nerv u mamnu posteljicu saća, slatkoža joj koža

XXIV

Biva da pustoš zajazi pore,
pohara šumovite predjele
žudnje, pokida tanke niti
koje vode u sokovnike utrobe,
usiri krv, klone kucavica,
polegnu sva ćutila,
između pješćanih dina kože
nema ni pijavice disanja i
tek strah, odnekud iz nutrine,
pregrize opnu, privede slanu,
usplahirenu kap spasenja

XXV

Jutrom, to je savršena glatkoća jezera,
pramena izmaglica isparava dah noći i
nema još ni ptičje sjenke povrh vode
da je takne i namreška u letu, odozgo i
postrance plutaju tek nemoćni odrazi
u čednim kristalima na uranku, nitko joj
ništa ne može dok čeka da se prene,
da joj u krilo padne naranča, osladi meso
ili naiđe zaludljiv došljak, uzbiba šapat,
užeže dodir onog drugog, nebeski okus
raspeća, ponudi uzašasće zamiruće puti

XXVI

Tuđu je put odmah snatrla u porama,
kako već utroba žita ište, grlo voda,
a da još ni svoju nije čestito obašla,
s one druge strane, ispod pokorice,
zabravljena muči plot,
do nje samo pustovoljni vali pristižu,
vlastita biva koža stara pokora zemaljska,
beskrajan predio, a staze kojima se ide
jedna te ista raskršća utvara
od gladi, žeđi, neutaživa poja svile

XXVII

Put bi da zaobiđe mjesta bivšeg bluda,
da zamijeni vrutak napudranim valima
pustinje, daleko od razuzdanih sokova
prisjećanja, a nisu li baš zrnca pijeska
one iste srsi u porama, beštija bestidno
snubi iznutra, mori obruče, luči svoje
nabreknuće, i u trenutku će se istokrvna
opet prenuti, objahujući i ovaj oprez

XXVIII

Ako je Svevišnjega put,
što se mojom zove,
što me nutka hrsima,
što me gona srsima,
što me na zub zvijerima,
što me pujda bijesima,
što me u kal niščima,
ova koža pod nebesima,
što me dušom potvori, što

3. DIO

XXIX

Otresla je perutave konfete prošlosti,
presvukla nokat po nokat, vlas navlas,
a sve sam to već jednom slutila,
promiče pored vlastitih ušiju nečujno,
slijepo pored očiju,
s okusom zaludnog komada mesa u ustima,
i takva koža bi da stasa nebu
tek uparađenim srcem,
za koje i ne znam pravo da li je tu
ili ja olako vjerujem kucavici, svejednako
gladujući ljepljivim čudima uokolo,
rilcima pora, jabukom oka, školjkom uha,
s ružom među zubima,
klanjam imena stvari,
a ćutim već da mi ni ova koža
ništa ne obećava dok tako prolazim
mimo svoje puti, mimo same sebe, netaknuta

XXX

Ispod ove kože, svuče li se, ima još jedna,
a ispod ove još jedna biljolika joj narav,
u cvijetu lukovice sva li leži tajna,
tu li njeni prsti sebi mrse spokoj,
iz nje ljušte broj, a kad se samo sjetim,
užagri li, proključa ona,
orose li njeni sjekutići, jezik pregriza,
na oblaporne riječi oštri zazubice,
biva mesožudna

XXXI

Tek što joj duž kičme nabreknu vatreni patuljci srdžbe,
odapinje strijelu potiljku, podiže narod vilenjaka
put žile kucavice, poziva na juriš stanovnike tustih
predjela oko pupka, dovoljno da uskrsne neviđena šuma
paprati, u jatu nagrnu arheopteriksi ključajući pleksiglas,
nećeš prepasti ove ptice, ove ptice nadlijeću svaku
nedoumicu, ispod puste cakline očiju čuje se još uvijek
sitan janjeći blej, u dolini ove slane, na ugaru raspete kože

XXXII

Ponekad sebe zamišlja pernato ili ljuskavo,
dok nebu gleda pod krilo, vodama u krljušt,
krljušna, bude neman, pernat stvor, albino
pogled svinje, iza bijelih trepavica, sjeća se
onih drugih života, pitajući se putuje li
ona to unaprijed ili unatrag, da, možda, nije
previdjela, pogazila nekada datu riječ?

XXXIII

Sve čini da nikad ništa ne nauči,
prisutna da bude, moli skrušeno,
u travi vonj, u vodi voden stvor,
na suncu da se presijava ushitom
lasice, planktonom da joj blistaju
noćne čeljusti, da se oblubi hoće,
eto što, svakoj koži da je uljeznica

XXXIV

Zaskoči me, klikne u njoj trava, zažeđaju izbojci,
ispod glatkih stećaka žege, u noktima, usplahiri se
žilje, zelenim srsima uzbibaju livade moje kože,
pristignu pejzaži žudnje do usnatog nara pokožice,
to zija put iz gladnih režnjeva potiljka, vinom i žitom
nadme se posuda moga tijela, pod zemljom sam i
pod suncem ove kože, od prve riječi prahu me podaje

XXXV

Staklenih očiju, opranih zuba, postrojenih u osmijeh
svome tvorcu, s prividom glave jelena na zidu i
vonjem lakirane kuke među nozdrvama,
ova koža posrće olako, ponaša se bestjelesno,
taknem li je nabreklih prstom, pada mi na dušu
punu sluzi, krvi, kostiju, a iza suhe pikule njezinog oka
tek piljevina, prah umorenog drveta je mori,
čini se da je jedno prst božiji, a ono drugo moj

XXXVI

Sitan, dodir sasvim ovlaš, a utisne mrlju,
onda melankolična krv to s gađenjem obilazi,
kažnjava ujed poljupca, svijet je nasrtljiv svrab
u krtoj tetovaži ove puti, štavljene poodavno,
nju već naseljava lakom podzemni soj,
i dok mrtve ćelije polako klize tlu, ova koža
naočigled se svlači s jabučica lubanje, olako
napušta sve ključne kosti, slaže zglob na zglob,
ostavljajući tek prazno odijelo na vješalici

XXXVII

Odjednom bi da joj predem o nekim davnim
podvizima, o znoju kapi konja vilovitih,
o haljini od sunca satkanoj, o vitim kulama
do božjeg koljena što vode, daljinama bi
da se poda sjenovitim, gdje vrli ratnici čekaju
njen zov i ja više ne znam kuda da je pronosim
ni što mi je činiti s takvom svojom kožom,
da joj prosto tepam da više nije mlada, nije

XXXVIII

Porekne li sebe toliko da je više nitko ne može vidjeti,
njome drugo da prolazi, sve što sjenku nosi, glasa se,
nju više da ne čuje, nju da ne takne, samo ja da poznam
njen muk, znam njen lik, zar svoje ime ja ne prozivam
pod takvom svojom kožom, dam li riječ, zar ne otvaram
sva vrata, sve caklene prozore, a ne mogu unići u kuću
ove puti, u vlastite pokore srhove, ne mogu, čudno

XXXIX

Treća koža umišlja povremeno sebi neku treću sreću,
koja će joj biti dodijeljena pukim rasporedom,
ona ni ovaj put ne umije uteći uspaljenoj igri brojeva,
koji tako olako slijede jedan iza drugog, jedan ispod
drugog, iznad i iznutra cijepali su dvije prethodnice,
pozivali na križ, trojedno im njihovo pamćenje,
šagrinsko je đavolje znamenje, prosta im i ova koža

XL

U mezgri tijela vajka se,
ledenom slušnjom,
zenit ove kože, dok broji prve
sjeni voštane, snatreći
zrno žita, meso mamuta,
ova bi plot, u magnovenju,
još hiljadu godina,
sa mnom ili bez mene,
žudi da ne uvene,
prahom da se ne ospe,
bujom da je ne isposti
ta ista žud, tako prastara,
u meni rođena, sva molitvena
u svom cvatu, biti tek put,
breskvina ploda brst, biti

XLI

Odlučiš li mučati čitavom svojom kožom,
dosad si se istom glasala zaludno,
učini svoju odluku nečujnom, zakuni je
pečatom mrkog madeža-ubojice, izluči
ostatke kolebanja slanim putanjama žlijezda,
topot srhova, u kosmatim predjelima tame,
ni šumski čarobnjak ne može načuti,
nitko osim tebe, odlučiš li zatočiti se
bezglasnim ugovorom na jedino svoje vrijeme,
recku po recku dubeci u kori svoje puti,
jednom će već netko drugi, u zakletoj tišini
od tvoje kože, poludjeti umjesto tebe

XLII

Potkožila je misao o skorom svanuću boja,
kad sve biva jedna riječ, cjelcata,
i čista zraka sunca u utrobi čovječje ribice
toga će se jutro podati svevidećem jeziku,
i sve što kazuje sveudilj, pod mačem ratnika
uzašašća, jednim će imenom prisegnuti

XLIII

Nježno s ovom trećom, možda posljednjom kožom,
daleko od plamena, daleko od voda smutljivih,
a kapima znoja svaka hvala što sraslost pronose
ove blijede pokorice s mojom molitvom,
i hvala porama što pitomo luče blagi uzdah nutrine,
već su dvije kože na meni izgorjele,
kano životopis ucrtan na halji,
zato nek mi treća bude od ovog i od onog svijeta,
koliko svoja, toliko neka ište,
ne bojeći se riječi olako prokazanih,
ni djela već jednom viđenih,
i nek željkuje hoćna onu tuđu žud,
samu da sebe ne gladuje, molim se, bar ovaj put

XLIV

Ožiljke ispisuje riječima o svijetu vrućih sječiva,
strmih litica, leda ili bezglavih vilica velike ribe,
sve su riječi na strani ove kože i sve što rekne
služi njenoj vapećoj mekoći, mesa uvijek gladuje,
od posta i odustanaka vrišti, ne da se skinuti s kosti,
i bog u njoj očajava sve dok je ne otjera zapoviješću,
posljednjega dana šutnje, do srži ustukne poražena
tvrdoćom tuđe riječi, nijema već, pristaje da bude
sječivo, litica, led, ili bezglava vilica nemani, bar

4. DIO

XLV

Vidjela sam u svitanje kako drži u ruci nečiju riječ,
prinosi je ustima, nijemo guta pokoru, naoko je sva
u vrućici, razodijeva strahom svoju sjenku na zidu,
skida tabane i listove, odvrće koljeno po koljeno,
odlaže umorna bedra, predahne među udovima,
na trenutak je dijete okruženo razbacanim igračkama,
još uvijek svaku može doseći, taknuti vlastiti svlak,
ili se još jednom zakleti da neće ustuknuti,
radije jezik pregriza, tišinom nadahne krik,
sad već s nježnošću čupka duge rukavice,
zubima luči prst po prst, otresa nadlaktice,
još samo gordost podviga da iscijedi iz očiju i
obavila je sve što može, ostade joj tek smješljiv torzo
da se nadima pred ogledalom, trup pun srcolikih
uspomena, dopluta iz nekog dalekog grijeha,
tamo gdje se slavilo do zore i više se nema kad
otpočinuti, djenuti se u prispodobiv, još jučerašnji odraz

XLVI

I ove noći talasao je pod mojom kožom nečiji
nepoznati porok, mreškajući skrovitu uvalu,
nalik na posljednje utočište,
kad sam se probudila i stala tražiti svoje prisustvo
u svemu tome, čujem – put se moja zakopčava
preda mnom, tako to biva poslije bluda,
tako krutne samo tuđa halja,
toliko da joj više ne mogu prići jezikom, prodrijeti
u neki od vlažnih, za mene stvorenih otvora,
zar se nismo baš tu sretale, dvije sestre,
rađale smo jedna drugu u istom dahu,
a sad preko noći niču snubljive usne stranca,
gnijezde se u kolijevci divlji ushiti,
mojom kožom odjeveni, mojom kožom poneseni

XLVII

Dočekala sam i to, prošaptala je kad se otvorio zijev
plamene boleštine i niklo grdno cvijeće mesojeđa,
kad je pokuljalo napolje ono što je ridalo unutra,
kad je presjeklo usijanom oštricom da će u dim i prah,
onako kako od bunike i mlječičke izgaraju rosne utvare
pastirica o podne, i propinju se pomamne ždrebice
po vrištavim goblenima, pronosila se punim grlom moja
put posred žliježđa, ispod samoniklih sunaca, a vidi sad,
na livadama ove kože još samo šapat da je zatraviti

XLVIII

U nemilost ću svaki vrutak neutažive ti žeđi,
nezajažljive ti gladi, i sve to žarom ove iste puti,
pa će na doboš stopa po stopa tvojih uzdaha,
pa će pohota u ruke princa tame,
kako li samo zijaju tvoje zjenice danju,
ali padne noć, pa se više nema u što gledati i
nema se više iz čega piti halapljivim posudama očiju,
i tko će ti onda znati koja si ti, čija si ti,
tako će tebi biti, koža moja,
pa ćeš ti još moliti ovu mene da ne činim to,
a moja ti se koža smije drskim zubima mladunčeta,
neumoljiva je ona preda mnom, nezamjenjiva je ona meni

XLIX

Dozivaš se odjekom koji su ti drugi namrijeli,
spiralnim opnama sebe same – samu sebe slušaš
ili ti se isprva samo pričulo, pa opet pričulo,
sve dok nisi povjerovala na riječ,
stiješnjena između glasova nekih drugih ćelija,
koje su ropski disale ispod tvoga bila,
sišući dodijeljeni usud, kako drukčije iznijeti sebe
ako ne zubima i nepamćenjem, držeći se jednog imena,
zveckajući alkom udjenutom u jezik,
tvoja koža – lažikoža

L

Događa li se to meni ili mojoj koži,
upitala sam vlažnim naborima jezika
nju samu njom samom,
kao da će netko treći, zlatoust,
nešto izgovoriti umjesto nas

LI

Kojom kožom da se pomolim, upitala sam biljege,
sitne putokaze popadale na moja ramena,
traži li to od mene nečiji teret da se sagnem,
ili bi radije da podignem oči, prebrojavajući
samohodna zvijezda, možda je već pijesak
ta put, koja se prostire nada mnom,
možda će niknuti cvijet u kamenom hropcu,
iz ove moje pustinjske, tuđom rukom narečene kože

LII

Kučko, kožo, kažem joj
dok šaram prstom njezinim površjem,
kako sebe ljubiti
svojom vlastitom pokoricom,
onako kako tobom tuđu neku ljubim,
i kako tuđa meni uzvraća,
gluha si i slijepa za molitve
koje ti od mene dolaze
i toliko me već puta ne voliš,
kao da ti je sto godina,
kako onda s tobom,
zar samo ovim jednim jezikom,
mučki tebe ljubiti, sebe ljubiti, kožo,
pohotom nijemog ljubavnika?

LIII

Uhvatila sam joj skriveni rukopis,
u vlastitim jagodicama prstiju,
njen ručni rad u predvečerje,
a šuštal je kao dudov svilac,
dok bijesnu halju joj obećava,
koju će jednom skinuti, onako
kako mlade beštije sitnim trikom
nečijeg postojanja,
nečijeg nepostojanja,
paraju posuđene riječi,
a mora li baš tako biti,
svlačljiva kožo,
pod tvojom haljom premala diše
tajna, taru se već pročitani podvizi

LIV

Možemo izbaviti jedna drugu,
izbaviti se jedna od druge,
šapćem joj kroz mala okna
koja mi je ostavila da je gledam,
da joj govorim,
pohodim je jagodicom prsta,
u sebe samu se otiskuje,
ударим li šakom po grudima,
jaukne opruga, bane iz kutije
u koju je zaptiven strah,
nisam dužna nijednoj zemnoj boli,
tako ona vrišti, ne da na se,
okrenem licem u lice, tu tek naopako
zatvara oči i uši, kuka za sobom,
laže da se i opet našla pred
nekim zaumnim prizorom

LV

Imala je čitavo beskrajno tijelo na raspolaganju,
a ponajviše zurila u dvije svoje ruke,
onako kako čini lijeni kovač, tobože zamišljeno
stvorenje, koje nikako da se dohvati alata,
ali zato pozna i najmanji prst, lom svakog zgloba,
nabore dlana, godove mekog živopisa,
i jalov napor palca da se odupre stvarima,
ali što započeti sa toliko toga nadohvat,
od ramena do lakta, od lakta sve do jagodica,
s rukama od zlata, a opet dan na dan, s jednog
istog mjesta pronicući krtu bjelinu koščica
pod kožom, i dvije suhe šake pune lake zemlje

LVI

Riječi koje sam vidjela samo između korica,
ispošćene riječi s kože jezika i usana,
ni nalik na list one biljke koju prvo zagrižaš
pa ti onda kažu njeno ime, a ti ga utisneš
u zelene sokove pamćenja, eto, takve riječi
krase ovu kožu, dok se tare ćelijom o ćeliju,
dok se lijevom u desnoj ruci goneta,
u zaptu od papira steru se po njoj usudi,
nema ovdje stranputice da zanese došljaka
i svakog neprijatelja, kako to već biva na karti
nepoznate zemlje koja vodi u puste čestare i
u ponore gdje gladne ptice vrebaju na uzlet
tuđeg mesa, ova je koža sebe presita,
dok se sama o sebe piše, ova je koža
prečitana, očima se u oči sebi podsmijeva

LVII

Zna biti prijetvorno ispod ove kože,
zna ona biti prava beštija,
nezahvalna kao stari kruh,
rukom li ruku zagrlim,
priljubim meko dlanove,
a oni već u tuđe umiješali se prste,
mojim bilom tuđe bilo snube,
iza mojih leđa ova se koža sebi inati,
sama se sa sobom svađa,
privedem li gnjevan pogled zjenici,
ona zakreće glavu, potura nijemi zatiljak,
u zrcalu je kosmat stvor,
u nekom trećem oku bestidna je
ona koža koja tako radi,
moj mi jezik plazi, mene prezire

LVIII

Žudi pokatkad sebi da je najbliže,
i da ništa što postoji ne bude nadomak nje,
takne je prah onog drugog,
njoj to biva ujed tuđe stvarnosti,
a jest i sama nekakav božji stvor,
tamo sveljubnica, i sva od puti,
a ono ukleta joj narav,
od ovog svijeta kao da ne dolazi,
u svome biću kao da ne stanuje,
od vode hoće u žeđ da se prometne,
radije presahla, od vatre da je vriskom
pročisti, pa pepelom da sebe pospe,
od zemlje traži nebu da se vine,
od neba da već skine teret imena s nje

LIX

Rado bi užitak neprestani a uvijek
u stazu zagledana,
od sebe odlazi, sebi se vraća,
ili je već bila tu ili će tek biti,
čuva dvije kutije u kojima zveckaju
novčići njena vremena,
a rado bi da se ništa ne čuje,
ali kako kad i u tišini sebe doziva,
zapljusnu je stara mora
dok se napreže školjkama,
pa joj uši i nehotice stanu rasti,
čuje kako bubre u njima pusti vali,
onda bude gnjevna što je tako ušata,
nije joj lako samoj sa sobom biti,
tako goropadnoj, okatoj i ušatoj

LX

Nisi tek rođena pa da samo s usana
sišeš utjehu, ja da zapijevam,
a ti sanana kod očiju,
uvijek možeš iznjedriti grlen usklik
u zakucima koje ne poznaš dovoljno,
na običnom ti mjestu valja postojati,
ostala si ista posred vriska,
netaknuta između dva uzdisaja, i, gle!
dok se budiš gnjevna pravo si mladunče,
treba samo zasukati kapke,
okrenuti i drugi obraz,
još ćeš ti sresti kožu kakvu nikad nisi,
još ćeš ti pristati na što nikad ne bi!

LXI

Tebi šapćem, tobom se ošaptavam,
u tebe mi je sve,
u tebi stanuje moja vatra,
u tebe ključ od prvog žiška,
ti si moje jedino samište,
meni moraš otvoriti i pustiti me u se,
i moraš zatvoriti za mnom
i biti neumoljiva pred onim
koji hoće unutra, a nije naša krv,
u tebi samo ja umijem žuditi napolje,
ti si moja puna kuća

LXII

I kad si presita svekolikog jastva, glad
svoju gladiješ, puti moja samojedna,
kud god da pođem, ti se nudiš,
udarim dlanom o dlan, evo tebe,
posjetim pazuha, ti se smiješiš,
dirnem pupak, eto meni ponuda,
toliki zovu predjeli,
zađem li među bedra, bubri znoj
putene vrtoglavice, posišem palac,
hrle prisjećanja, u mlado vrijeme
tu se prsio mliječni zov,
bilo je nalik trubljama u rajskom vrtu,
vjerovala sam tada u reski slad prve jabuke,
a još se nije rodio onaj
koji se sjeća njena okusa,
kako onda dalje,
kad taj ne dolazi, iz ovog tijela u koji vrt?

Vesna Biga

Rođena 1948. u Zagrebu, gdje je završila Filozofski fakultet. Pjesme, pripovijetke i radiodrame objavljivala je u brojnim časopisima (Forum, Republika, Dometi, Istra, Književna reč, Savremenik, Vidici, Gordogan, Pitanja, Revija, Naši razgledi, Quorum).

Pjesme i pripovijetke su joj uvrštene u brojne preglede i antologije suvremene književnosti (*Guja u njedrima : panorama novije hrvatske fantastične proze, Antologija hrvatske kratke priče, Prodavaonica tajni : izbor iz hrvatske fantastične proze, Svaka priča na svoj način : hrvatska ženska kratka priča, Utjeha kaosa : antologija hrvatske poezije, Isto i različito : antologija i studija hrvatskog naraštaja devedesetih, U nebo i u niks : antologija hrvatskog pjesništva, Svjetlaci : hrvatsko pjesništvo trećega poraća (1996-2019)* itd.), a na radiju je emitirano nekoliko drama (*Premještaj, Vrata, Kućni posjet, Soba, Nesporazum s desetercem, Petero ili tišina, Iz druge ruke, Čovjek koji je čeznuo čudo*). Proza, poezija i radiodrame prevedene su na slovenski, makedonski, talijanski, turski, ruski, ukrajinski, poljski, esperanto i engleski jezik.

Dobitnica je nagrade na Natječaju za kratku priču Večernjeg lista za pripovijetku *Besanica gđe KS* (1983) te Goranovog vijenca za cjelokupni pjesnički opus (2022).

Članica je Hrvatskog društva pisaca i Hrvatskog centra PEN-a.

Objavila: *Oprezne bajke* (priče, 1981), *Iz druge ruke* (roman, 1983), *Vlasnik smrti* (roman, 1987), *Slike iz novog sjećanja* (priče, 1987), *Dušin vrt* (priče, 1995; 2003), *Način pjesme* (pjesme, 1996), *Čovjek koji je čeznuo čudo* (priče, 1998), *Autobusni ljudi : dnevnički zapisi 1991. – 1995.* (1998; 2001), *Uhodeći vlastiti pogled* (pjesme, 2001), *Četiri straha* (pjesme, 2001), *Očekujući noćnog sokola* (dnevnički zapisi, 2002), *Ispod kapaka druge rase* (pjesme, 2004), *Vidok koža* (pjesme, 2006), *Sjenka na uzici* (pjesme, 2009), *Deset dolazaka* (priče, 2009), *Žene na putu* (pjesme, 2013), *Bijela panika* (pjesme, 2013), *Moram gledati more* (pjesme, 2018), *Tijelom u riječ* (pjesme, 2019).

Biblioteka Online

knjiga 251

Vesna Biga

VIDOK KOŽA

© 2024 Vesna Biga

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2024

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Goran Čolakhodžić

Fotografija

ulleo / Pixabay.com

Objavljeno

10. ožujka 2024.

ISBN 978-953-374-221-2 (HTML)

ISBN 978-953-374-222-9 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-374-223-6 (PDF)

ISBN 978-953-374-224-3 (MOBI)

Prvo izdanje

Hrvatsko društvo pisaca & Durieux, Zagreb, 2006.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija
Republike Hrvatske.**